

Ärende: VN/11019/2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia taloudellisia, toiminnallisia, yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia tunnistatte? Miten arvioitte uuden toiminta- ja toteutusmallin tai muut edustamallenne taholle aiheutuvat seuraukset?

Raaseporin Vesi -liikelaitoksen yleiset näkökohdat

Raaseporin Vesi tukee tavoitetta parantaa johtotietojen saatavuutta ja infrastruktuurihankkeiden yhteensovittamista. Toimiva tiedonvaihto on tärkeää sekä turvallisuuden että tehokkaan yhteiskuntasuunnittelun kannalta.

Haluamme kuitenkin korostaa, että lakiehdotuksessa vastuu ja käytännön työ siirretään suurelta osin verkkotoimijalle ilman, että vastaavia valtuuksia tai resursseja varmistetaan. Tämä koskee erityisesti pienempiä toimijoita, kuten pienten kuntien vesilaitoksia ja vesiosuuskuntia, joilla voi olla rajalliset hallinnolliset ja tekniset resurssit. Esityksessä tulee ottaa selkeämmin huomioon oikeasuhtaisuus ja pienten toimijoiden tosiasialliset mahdollisuudet täyttää ehdotetut velvoitteet.

8 § Poikkeus tiedonantovelvollisuuteen

Ehdotuksen mukaan verkkotoimijan tulee esimerkiksi talousvesiverkon poikkeamisen osalta kolmen päivän kuluessa Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä ilmoittaa pyydetty verkkotiedot sähköiseen tietopisteeseen. Kolmen päivän määräaika on käytännössä liian lyhyt, erityisesti pienille organisaatioille. Raaseporin Vesi katsoo, että määräaikaa tulee pidentää vähintään kaksinkertaiseksi, jotta varmistetaan, että tiedot voidaan käsitellä ja luovuttaa asianmukaisesti ja vastuullisesti.

2. Miten näette uusien toimijoille asetettujen velvoitteiden, kuten esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden, tiedonantovelvoitteiden, turvallisuusvelvoitteiden ja näyttötoimintavelvoitteiden, toimivuuden edustamanne tahon näkökulmasta?

-

3. Miten 26 §:n verkkotietojärjestelmän luokat toimivat näkökulmastanne ja ovatko esitetyt verkkotietojärjestelmien tietoturva vaatimukset riittävän kattavat?

-

4. Miten näette sähköisen tietopisteen rahoituksen ja toimialoilta perittävät maksut nyt ja tulevaisuudessa?

21 § Näyttötoiminnan kustannukset

Ehdotuksen mukaan verkkotoimija vastaa verkkotietokyselyiden näyttötoiminnan kustannuksista. Näyttöjen järjestäminen vaatii työtä sekä aiheuttaa todellisia kustannuksia. Verkkotoimijalle tämä tarkoittaa taloudellisia kustannuksia. On kohtuutonta, että verkkotoimijan on vastattava kaikista kustannuksista, erityisesti silloin, kun näyttötarve johtuu toisen toimijan hankkeesta. Kunnan mielestä lakiehdotuksen tulee mahdollistaa kohtuullisen maksun periminen näytöstä ainakin kiireellisissä tapauksissa tai silloin, kun näytöstä aiheutuu erityisiä kustannuksia. Kohtuullinen lähtökohta on, että palvelun tarvitsija myös maksaa siitä aiheutuvat kustannukset. On huomattava, että Liikenne- ja viestintävirastolla on 41 §:n mukaan oikeus periä maksu verkkotietojen antamisesta.

5. Miten arvioitte verkkotietokyselyn määräajat sekä verkkotoimijalle asetetun määräajan ilmoittaa verkkotietokyselyssä pyydetyt tiedot Liikenne- ja viestintäviraston tietopisteeseen?

-

6. Miten arvioitte verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen käsittelyn kokonaisturvallisuutta ja uusien turvallisuusvaatimuksien riittävyttä ja kattavuutta?

24 § Henkilöturvallisuusselvitykset

Turvallisuusselvityslain (726/2014) 14 §:n mukainen vaatimus perusmuotoisen henkilöturvallisuusselvityksen tekemisestä lisää todennäköisesti vastuuviranomaisen työmäärää. Toteuttamisen viivästymisen välttämiseksi on varmistettava riittävät resurssit lain voimaantulon yhteydessä.

7. Muita huomioita tai kommentteja hallituksen esityksestä?

Yhteenveto

Kunta pitää lakiehdotuksen tavoitteita perusteltuina, mutta sääntelyä on joiltakin osin tarkistettava, jotta se on oikeasuhtaista ja käytännössä toteuttamiskelpoista. Määräaikoja tulee erityisesti tarkistaa, kustannusvastuu jakaa kohtuullisesti ja turvallisuusselvityksien resurssit varmistaa. Kuten edellä on todettu lakiehdotus asettaa verkkotoimijoille huomattavan määrän vastuuta ja käytännön työtä ilman, että vastaavia toimivaltuuksia tai resursseja varmistetaan. Esityksessä tulee ottaa nykyistä selkeämmin huomioon oikeasuhtaisuus ja pienten toimijoiden tosiasialliset mahdollisuudet täyttää ehdotetut velvoitteet.

Mannström Monica
Raseborgs Vatten